

IBET KE ESIT

Mme Hebrew 8:1-13; 9:1-5.

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 439

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Mmọ idinamke idiọk, idinyuñ ibiatke ñkpọ ke ofuri edisana obot mi: koro ifiọk Jehovah eyeyọhọ ke ererimbot, kpa nte mmọñ inyañ” (Isaiah 11:9).

Paul, Owo-mbet ọnọ ibio-ibio mbuk ke se enye ekebemde iso etiñ abañā idaha Jesus nte Oku. Ekemek kpukpru mme oku ke ererimbot ndifọp uwa, ntre, edieke akanade nte Jesus edi oku, Enye ñko ekenyene ndifọp uwa. Uwa eke Enye akawade ekedi Idemesie. Enye ekedi Eyen-erọñ Abasi, akakan uwa emi ekenyenede ndimen mme idiọk-ñkpọ ererimbot mfep. Kpukpru mme uwa emi mme oku ekesiwade ke mme emana ke ini Ataya ekdi uwut ñkpọ, me mbukpọñ, uwa Jesus. Jesus ekedi ata eti Oku, ndien uwa Esie ekedi ata eti ñko, onyuñ ọfọn akan ke usuñ nte owo mikemeke ndida ndomo ye mme uwa eken.

Mme Saña-saña Item

Mme oku ini oro ekenam utom ke Ataya ye ke Itie-ukpono emi ekebọpde eto ke mme item emi Abasi ọkọnọde Moses ke ini enye okodude ke obot uwemeyo ye okoneyo 40. Mmọ ekedi saña-saña item. Abasi ama ọnọ ata ñkpri item abañā usuñ nte edinamde mme ọfọñ ikpehe ye nte edidọkde; ye usuñ nte ediyiride, oro edi ke ntok gold, ndusuk eken ke ntok silver. Abasi ama ọnọ idaha nte edinamde obukpọk, oruk eto eke edidade, ndien ke kpukpru mmọ, edida gold efuk. (Emekeme ndikot kpukpru se Abasi eketemede ke Ñwed Exodus). Ataya ke akai-ikọt ekedi ñkpọ inemesit, ye ata nsọñ urua koro ekedade kpukpru gold, silver ye kpukpru nsọñ urua itiat enam enye. Edi se ikponde ikan oro edi ataya eke Heaven emi Jesus anamde utom nte Akwa Oku nnyin. Paul etiñ ọnọ nnyin ete ke Enye ama akakpa, ama eset ñko; Enye ama onyuñ ọsuhọre etie “ke ubọk nnasia ebekpo Andinyene ubọñ ke mme heaven, emi edide asañutom ke edisana ebiet ye ata Ataya, emi Jehovah okowukde, midighe owo” (Mme Hebrew 8:1, 2).

Mme Ediomimi Iba

Ke ukpẹp-ñkpọ emi nnyin ikpẹpde mi, “akpa ediomimi” etiñ ñkpọ ebañā Ibet oro Abasi ọkọnọde Israel ebe ke Moses. Qyqhọ ediomimi iba, emi ekotde “Obufa ediomimi,” ekedi ndinam se Abasi ọkọñwọñọde ọnọ Abraham ọwọrọ osu: eñwọñọ Jesus. Ke idak Obufa ediomimi, ewet ibet Abasi ke esit. Ke ini nnyin imanade obufa, ekpuhọ esit nnyin man nnyin ikeme ndinam se idide eti. Ke edinam asana, ke ini esiode nda-mmāna idiọk-ñkpọ (emi nnyin ikadade imana), imenyene ibet Abasi ke akpanikọ ke esit nnyin, inyuñ inyene odudu ndikan idiọk-ñkpọ kpukpru ini. Ibet Abasi ke esit nnyin añwam nnyin ndifiọk eti ye idiọk (edieke nnyin ikpañde utọñ ke ini Spirit Abasi akpande nnyin ke idiọk).

Ndinem Abasi Esit

Ndudue ikoduhe ke Ibet oro Abasi ọkọnọde Moses. Enye ama ekem ke ofuri idaha esie: ndiwut owo idiọk emi odude ke idiọk-ñkpọ, ye ndiwut enye nte ke ukeme esie ikpọñ ke enye ikemeke ndinim mme mbet Abasi. Mme okpono Abasi ema edu mbemiso edinọ Ibet: mmọ emi ekenyenede ibet Abasi ke esit enyuñ esuk ibuot enọ Enye. Ekekot Abraham ufan Abasi. Ntre ke akpanikọ enye ama enem Abasi esit. Abasi ama etiñ abañā Job ete “ọfọn ama, onyuñ enen, onyuñ abak Abasi, onyuñ afara ke idiọk” (Job 1:8). Enoch ama asaña ye Abasi onyuñ ebe oduk ke Heaven ikpaha mkpa. Enye ke akpanikọ ama enem Abasi esit. Kpukpru mmọ ekedi ndinen oto ke mbuotidem. “Edinen owo Mi edidu uwem ke mbuotidem” (Mme Hebrew 10:38). Mmọ ema enyene ibet Abasi ke esit mmọ ndien ikoyomke Ibet Moses ndiwut mmọ nte mmọ ekpedude uwem.

Edi nte ini akade iso, esit mme owo ama akabare ọsọñ, ke ntre edi ekpri ibat ekeyom uduak Abasi edi akpa ke uwem mmọ, anam Abasi ekenyene ndinọ mmọ Ibet eke mmọ ekemede ndikut. Ndidian ke mbet duop, ekedi mbet edifọp mme uwa, ye eke edinam idem asana ke ediyere mmọñ ye ke se mmọ ediade. Abasi okoyom ikọt Esie, nditọ Israel, edianare eda nte akpan idut, saña-saña, enyuñ enyene ukpuhọre ke otu kpukpru mme idut ke ererimbot.

Ke ini Abasi ama okokure ndinọ Moses Ibet ye mbet edu uewm, mmọ ema ebọrọ: “Nnyin iyanam kpukpru ikọ emi Jehovah ọkọdọhọde” (Exodus 24:3). Emi ekedi eñwọñ, emi ekotde ediom. Abasi ama etiñ eke Esie, ndien mmọ ema enyime, Emi okotibe ke ini emi mmọ ekekabarede edi idut, ibigheke nte mmọ ekekpọñ Egypt. Edi mmọ ikenimke eñwọñ mmọ. Ke usen aba, nte Moses okosuk odude ke obot, mmọ ema ebiat mme eñwọñ oro mmọ ekenamde.

Ndimum Ke Ubọk

Abasi ama ọfọn eti eti ye mmọ. Enye ama ọdọhọ ete ke edi Imọ ikomum mmọ ke ubọk, nte eka anamde ye ekepri eyen, inyuñ ida mmọ iwọrọ ke idiọk Egypt. Ini efen Abasi ama ọdọhọ ete: “Mbufo emekut se ñkenamde Egypt, ye nte ñkadade mba ntrukpom mmen mbufo ñkama nnyuñ nda mbufo ndi ke ebiet mi” (Exodus 19:4). Edi koro mmọ ekesọñde ibuot ye Enye, Enye ayak mme idut ukpono ndem eñwana ye mmọ enyuñ ewot ediwak mmọ. Mmọ efen, idiọk udọñ owot mmọ ke ini enamde idiọk, ndusuk ini ediwak tọsin ema ekpaña ini kiet. Kpukpru mbon nsọñ ibuot emi ekesimde isua 20 me akande oro, tọñ nte mmọ ekewọrọ ke Egypt ema ekpaña ke akai-ikọt inyuñ iyakke mmọ eduk isọñ Canaan.

Kpukpru ini, Idiọk-ñkpọ eyeda ufen edi. Abasi ekeme ndinyene anyan ime, ndien mme owo ekeme ndinam enyene-ndik idiọk-ñkpọ enyuñ edu anyan ini ibọhọ ufen; edi nte ededi ubierikpe eyesim mmọ edieke mmọ mikabakere esit. Ikọ Abasi ọdọhọ ntem: “ukpọñ eke anamde idiọk eyekpa mkpa” (Ezekiel 18:4). Edieke anam idiọk mikabakere esit mbemiso enye akpa oro ọwọrọ nsi nsi ufen, inyuñ idighe mkpa ikpọhidem.

Ibet Abasi ke Esit

Ke ini Jesus ama akakpa onyuñ ọtọñ ntak eset, onyuñ ọdọñ Iberedem ke Usen Pentecost, Obufa ediom ama oduk ke uyọhọ esie, oro edi, ediom eke ewetde ibet Abasi ke esit. Mfin nnyin imenyene mme edidiọñ ke ndiwet ibet ke esit nnyin ke ini nnyin imanade obufa ke akpanikọ, enyuñ eyet nnyin isana. Ke ini mme Jew ema ebọ ufen Akwa Ukut ema, ndusuk mmọ eyenyime Jesus nte Messiah mmọ, enyuñ emana obufa ñko. Ndien ke ini ukara tọsin isua, tọsin isua emem ke ererimbot, Israel eyetọñ ntak edi edinen idut onyuñ akara ererimbot ye Jesus nte edidem. Ata mme andikan Ikọ Abasi eyetiene ebuana ke ukara emi. Ke ini oro Israel eyenyene ibet Abasi “nyenyuñ ñwet mmọ ke ọwọñesit mmọ.” Abasi ama ọdọhọ: “Ndien nyedi Abasi mmọ, Mmọ eyenyuñ edi ikọt Mi” (Mme Hebrew 8:10). Ke adaña ini nte mme Jew esinde Jesus, Abasi inyuñ inyeneke mmọ nte ikọt Esie.

Kpukpru mmọ eke edidude ke ukara tọsin isua eyefiok Abasi, “ọtọñde ke ata ekpri, tutu osim ata ikpọ.” Kere nte edidide ata utibe ndiduñ ke ererimbot eke Jesus edidide Edidem emi kpukpru owo edifiokde Abasi enyuñ enyene mme edidiọñ Esie. Ndiọi unam ididighe aba ñkpọ ndik: “Ndien wolf eyeduñ ye eyen-erọñ, nawuri-ekpe eyenyuñ ọsuhọre ana ye eyen-ebot: eyen-enañ, ye abak lion, ye enañ ubom, eyenyuñ ena ọtọ kiet: ekpri eyen-ọwọñ eyenyuñ akama mmọ” (Isaiah 11:6). “Mmọ idinamke idiọk, idinyuñ ibiatke ñkpọ ke ofuri edisana obot mi: koro ifiok Jehovah eyeyọhọ ke ererimbot, kpa nte mmọñ ofukde inyañ” (saiah 11:9). Nso utọ utibe edikpuhọre ke edidi ke kpukpru ndutime ye eriduok iyip eke nnyin inyenede mfin!

Obufa Ediom

Ke ini Jesus akanamde Ibet ọyọhọ onyuñ ọnọ nnyin “Obufa ediom,” emi ewetde ke esit nnyin, enye emi mmọ ekenyenede ke akpa ama akabare edi “akani.” Ekeme ndidi afo ama enyene eti ọfọñ idem mme ekura emi afo ekesisinede ke mme akpan edinam, onyuñ onim enye nte “andifọñ ñkañ.” Edi ke ini afo enyenede obufa efen, andiye ñkan, ke ndo-ndo oro enye eken ama akabare “akani” ọnọ fi. Ntre ke edi ye ibet Abasi. Enye ama ọfọn eti ke ini oro, onyuñ ekem ke kpukpru edinam esie; edi ke ini Jesus ọkọhọ obufa ye ata eti ibet, enye eken ama akabare edi “akani.” Jesus ama ọdọhọ: “Mbufo emokop ete, ekenọ mbio eyo oko uyo, ete kuwot owo: edi owo ekededi eke owotde owo esesin idem ke ikpe: (emi okodude ke idak Ibet) edi Ami ndọhọ mbufo nte, owo ekededi eke ayatde esit ye eyen-ete esie esesin idem ke ikpe” (Matthew 5:21, 22). Ke ukwọrikọ ke enyọñ obot, Jesus ama ọnọ ediwak uwut-ñkpọ nte ibet Esie ọfọnde akan Ibet Moses. Ke ini edikpuhọre idem Jesus ke iso Peter, James ye John, ke obot, Peter ama oyom ndinọ Moses ye Elijah ukpono; edi Abasi ama ọdọhọ ke ọkpọsọñ uyo

abaña Jesus: “Emi edi edima Eyen Mi, emi mmenemesit ye Enye; ekop uyo Esie” (Matthew 17:5). Edi utom nnyin mfin ndikpañ utōñ nnọ mme ikọ Jesus, nnyuñ nsuk ibuot nnọ mmọ.

MME MBUME

- 1 Anie edi Akwa Oku nnyin?
- 2 Siak ndusuk usuñ emi item Abasi ke abaña Ataya ekedide saña-saña.
- 3 Nso ikanam “akpa ediomi” akabare edi akani?
- 4 Siak mme owo emi ekenemde Abasi esit.
- 5 Nso ekedi ntak emi ekenọde Moses Ibet?
- 6 Nso ke nditọ Israel ekedọhọ ke ini Abasi ọkọnọde mmọ Ibet?
- 7 Nso ubierikpe ke etiñ ebaña anam idiok-ñkpọ? (Ezekiel 18:4).
- 8 Ini ewe ke mme Jew edinyime Jesus nte Messiah mmọ?
- 9 Ukara Christ ke Tọsin Isua edibighi adaña didie?
- 10 Mme ñkpọ editie didie ke ererimbot ke ini Ukara Tọsin Isua?